

Փ Ո Ւ Ն Ջ

Օ Ր Ա Ք Ի Ր

10 փարսյ

Պօլիս բաժանորդ. ընդ առ. 2000
ձեկ արծաթ Մեճիս դիտի ջճարե
վարք լեւրթեքու 100 թու. ոց հա-
ժար. իսկ գաւ. առաջ մեջ 50 քրշ.
դարձեալ 100 թու. ոց համար.
լեւրթաւարու. թեան ծախքե՛ացաւ
ընդառջ. — Եւրալթալթերթիկ
տարեկանն է միայն երկու. տը-
նալ Մեճիս. եւ. հաւոյ 40 փրջ:

Մանուգիան տոց 40 փրջ է մէկ
անգամի համար: իսկ աւելի
տաղարիութիւն կը չիկ:

Օրագրիս յերաբերեալ գը-
րու. թիւեր դեար է ուլլեղ առ
Տնօրէնն. Կ. Պօլիս. Մանու. Ե
փաշա Բիւրքճի իսան ջարի
ճարիկ թիւ. 26 Բաղադ եանի
Տղարան:

Թիւ 27

Հինգշաբթի

29 ՅՈՒՆԻՍ 1872

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վաղը երեսփոխանական ընդհանուր
Ժողով պիտի դուժարի, և առաջին խըն-
դիրն պիտի լինի՝ Գաղաքական Ժողովոյ
14 անդամոց ընտրութիւնը:

— Բ. Դրան տպագրական տեսչու-
թեան կողմանէ Մանգումէի-էֆքեար
լրագրոյն ուղղուած է ազդարարութեան
գիր մը, որոյ թարգմանութիւնն է հե-
տեւեալն:

«Մանգումէի-էֆքեար լրագիրը 1912,
«1913, և 1914 թիւ թերթերովն, Ժո-
«ղովրդեան համար խել մը նախատա-
«կան խօսքեր դրած, և այս տեսակ
«խօսքերը հասարակաց բարոյականին
«դէմ լինելով՝ կծանուցուի թէ 1867
«մարտ 12ի տրամադրութեան համա-
«ձայն խստիւ պիտի պատժուի եթէ
«կրկնէ սոյն գործը»:

1872 Յունիս 27

ԹԵՐԶԻԻՄԱՆԸ
ՏԻՎԱՆԸ ՀԻԻՄԱՅՈՒՆ
Ստամբուլ

Այս օրինակ ազդարարութիւն մ'ալ
եփրատ Հանդիսին եղած է, վերջին թը-
ւոյն մէջ գրուածները անվայել և բարո-
յականութեան դէմ դատուելով:

— Ինչպէս երէկ ծանուցած էինք,
Հռոմէական ազգայնոց Ս. Պատրիարքն
երէկ Բ. Դուռը բարձրապատիւ մեծ ե-
պարգոսին գնաց, և խնդրեց պատրի-

արքական հրովարտակին ճշդիւ դորձա-
դրութիւնը, Նորին բարձրութիւնը խոս-
տացեր է քիչ օրէն ամեն բան կարգա-
դրել, և բոլոր եկեղեցիներն ու ազգա-
յին հասաւտութիւններն իրենց դար-
ձունել:

Իրենց օգուտը գիտցող և ուղղող ազ-
գայնոց ուշադրութեան կներկայացու-
նեմք հետեւեալ նամակը:

... Խաբաղիր

Յառաջիկայ կիւրակէ՝ որ է յուլիս 2՝
Ամենափրկչեան վարժարանի կերակոր-
եայ դպրոցը սովորական դասերէն զատ
Առողջաբանութեան վրայ ընդհանուր
պիտի դասախօսէ Մեծ. Գրիգոր Էֆէն-
տի ձէրահեան, և առարկայն է «Մար-
դուս կազմուածքն և խառնուածքն»,
Ժամը 4 1/2 Էն մինչեւ 6. Նոյնպէս բարո-
յական փիլիսոփայութեան վրայ ընդհա-
նուր պիտի դասախօսուի Ժամը 9 Էն մին-
չեւ 10 — . Հայերէն քերականութիւն՝
ընթերցումն և գիր՝ 2 Էն մինչեւ 4 1/2.
6 Էն մինչեւ 9 ը՝ նոյնպէս տաճկերէն և
գաղղիարէն՝ թուաբանութիւն և հայե-
րէնի վերլուծութիւն և թարգմանու-
թիւն սրբագրուի. նոյն միջոցին, աշ-
խարհագրութեան և ճարտարանութեան
և տրամաբանութեան դասերն պիտի ա-
ւանդին 6 Էն մինչեւ 9 ը: Այս Ժամա-

նախնեքն գրեւնուս պատճառը. — անոնք՝ որ այս ինչ ուսման ունինդիր կամ աշակերտիլ կուզեն և այն ինչին պէտք և փափաք չունին, գիտնալով ըստ այնմ գան և ձանձրոյթ չգգան. ամէն կարելի դիւրութիւնք տալ պիտի աշխատի Անձ. ընկերութիւնը, որպէս զի Ազգ. դաստիարակութեան կարենան մօտենալ այնք՝ որ ալ գործոյ օրեր չեն կարող ուսանիլ ինչ, և վերնայ այն նախապաշարմունքը՝ թէ զբաղմունք ունեցողը և կամ տարիքը առած մարդ մը չկրնար ուսմունք սովորիլ և ընթերցասիրութեան այլ եւս պարագիլ. թէ և այս նախապաշարմունքը մեծաւ մասամբ մեր գաւառացի ազգայնաց մտքէն փարատած է. անձամբ անձին և կամ իւրեանց հայրենակցաց վրայ իրական փորձը տեսնելով համոզուած են, բայց դեռ պօլսեցիք դժուարութիւններ կը նկատեն այս մասին. մենք հրապարակաւ կը զրուցենք, թող ամէն ուր կ'ուզէ ուսմունք սովորիլ որքան ալ զբաղեալ ըլլայ, միայն կիրակօրեայ դպրոցը շարունակէ ճշդութեամբ ամէն կիրակէ. վստահութեամբ կըսեմ ամէն կիրակի ճշդութեամբ շարունակելու է, կիրակօրեայ և ոչ արդելք մը բանի տեղ դնելով, Գոհութեամբ շնորհակալ եմք թէ անձնուէր դատատուներէն և թէ մեր հրաւերին լսելով յաճախողներէն. ահա անցեալ 23 յունիս կիրակի օրը Մեծ. Տօքթէօր Ա. Յովհաննէս Եֆէնտիի դասախօսութեան ժամանակ վարժարանիս մեծ սրահը պարապ տեղ չէր մնացեր. մենք ալ դոհու ուրախ եղանք մտածելով թէ այնքան հազարաւոր ազգայինք որ պարապը կանցուեն իրենց Սուրբ կիւրակէն, գոնէ հարիւրէն աւելին զայն շահեցնել գիտեն, որով ինքեանց և իւրեանց ազգին օգտակար կըլլան:

1872 յուլիս 18

Գ. Ղազարեան

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բարձրապատիւ Խառն բոլոր իւր պարագայիւք Այս — աշայի կայսերական ագարակն գնաց և հոն ընթերց.

— Ելումովից պաշտօնեայ Էմին փայլին միւշիւրութեան հրովարտակն երէկ պաշտօնատանը մէջ հանդիսաւոր կերպիւ կարդացուեցաւ:

— Պ. Զարիֆի երեւելի սեղանաւորը 1000 լիւրա ընծայեր է Հէյպէլի կղզւոյն յունական վարժարանին:

— Շիրքէթի-Խայրիյէի համար շոգենաւ մ'ալ մայրաքաղաքս եկաւ Անգղիայէն:

— Սեղանաւորաց ընկերութիւն մի մտադիր է արածնութիւն խնդրել կայսերական կառավարութենէն, Պէյօղլուէն մինչեւ Պէյիւքտէրէ և Պէլլրատ և իւսկիւտարէն մինչեւ Պէյքօղ երկաթուղիի մի շինութեան համար:

— Մայրաքաղաքիս նախորդ աւրաստիական դեսպան Բրօքէշ կոմսին ամսօրնը մեռեր է:

— Կայսերական պահեստի (խասսա) զօրաբանակին ժողովոյն անդամներէն գնդապետ Հազգը պէյին և առաջին բժիշկ Բաշիտ պէյին չորրորդ աստիճանի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ: Յիշեալ ժողովոյն դիւանապետ Էմին Եֆէնտիին ալ արդէն ունեցած պատուանշանը երրորդ աստիճանի Մէճիսիյէի փոխուեցաւ:

— Օգոստայիա Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձի օրը Խառնէի երեւելիներէն և կառավարական ժողովոյն անդամներէն Մուսթաֆա պէյ փառաւոր խնճոյք մի տուեր է քաղաքին շրջակայքը վրանաբնակ զօրաց և հրամանատարաց: Այս խնճոյքին համար 170 ոչխար մորթուեր է:

— Գաղղիոյ կառավարութեան կողմանէ քանի մը պայտարներ (ն'ալպանտ)

Արարիոյ կողմերը կը շարունակեն, գաղղիական հեծելազօրուն համար արար, ձիեր դնելու պաշտօնով:

— Պօլսոյ քաղաքապետութիւնը (Շէ-հիր-Էմանէթի) 250 հազար լիրա փոխ պիտի առնու Պ. Պալթաձի և Պ. Չաֆի-րօքօ վաճառականներէն, տարին 100 ին 9 դրոշ տոկոս տալով և վիճակահա-նութիւն ալ (բիւնքօ) ունենալով:

— Մայրաքաղաքի մէջ հրատարակ-ուող իսլէթ անուն տաճիկ լրագիրն չորս ամսուան համար դադարեցաւ Բ. Դրան հրամանաւ: Դադարման հրամա-նագիրը պատճառ կ'ընէ՝ տէրութեան օգտին և հասարակաց բարոյականին դէմ ընթացք մ'ընտրած լինելն և ի նոյն մշտնջենաւորելն:

Խմբագիրն այս հրամանագիրը նշանա-կելէն յետոյ կ'աւելու թէ, «չեմք դի-տէր» թէ տէրութեան օգտին և հասա-րակաց բարոյականին դէմ մեր ընտրած ու յարատեւած ընթացքը ինչ է. միայն սա գիտեմք թէ իսլէթի 20 դ թիւը Բամազան ամսոյ 3 դ օրը պիտի հրա-տարակուի:

— Օգոստոսի առ Սուլթանը հրաման ըրեր է, որ ինչպէս բոլոր գաւառները թուրքալի անուամբ տեսուչներ ղրկե-ուեցան՝ կառավարական ընթացքն ու ժողովրդեան վիճակն քննութեան առ-նելու և տեղեկագրելու համար, նոյն-պէս Նորին կայսերական վեհափառու-թեան թիկնապահներէն երկու հոգի և քանի մը զինուորական հրամանատարք բանակատեղիներն ու զօրաց գտնուած բոլոր տեղերը երթան քննեն նոցա վի-ճակը և տեղեկագրելն ուղղակի Նորին վեհափառութեան մատուցանեն:

— Անցեալ օր Ղալաթա-Սէրային առ-ջեւ կատաղի շուն մի տղեկ մը խածեր, և թէեւ անմիջապէս պէտք եղած դար-մաններն եղեր են, սակայն մահացու վիճակի մէջ կ'ընտուի եղեր:

Անցեալները Տիփիսի մէջ յորդա-ռատ անձրեւներ գալով՝ գետը յորդեր, և շրջակայից շատ մնամներ տալէն զատ 600 ի չափ տուներ կործաներ են:

— Իտալիոյ Բօ գետոյն յորդելուն պատճառաւ 22 հազար հոգի առանց բնակարանի և յետին թշուառութեան մէջ մնացած են:

— Թունուսէն հետեւեալ տեղեկու-թիւնները կան:

Երկաթուղոյ մի շինութեան գործն աւարտելով բացման հանդէսը կատար-ուեր է:

Դարերէ հետէ պահուած անգին թնդանօթներ 1 միլիոն 200 հազար ֆը-րանգի ծախուեր են գաղղիացի վաճա-ռականի մը, մինչդեռ կըսուի թէ 5-10 միլիոն լիրայէն առաւել արժէք ունին և պահելու արժանի նշանաւոր հնու-թիւններ են:

— Մանուցած եմք թէ առաջիկայ սեպտեմբեր ամսոյ մէջ Աւստրիոյ կայս-րը Գերմանիա պիտի երթայ ի տեսու-թիւն Կիյոմ կայսեր, Կհաւաստեն թէ այս վերջինն ալ կայսրուհւոյն և գահա-ժառանգ իշխանին ու իշխանուհւոյն հետ վիճենա պիտի գտնուի Արուստահան-դիսին բացման ատեն:

— Աւստրիոյ կայսեր ազգականնե-րէն՝ թնդանօթաձիգ զօրաց գլխաւոր քննիչ Կիյոմ արչիդուքսը մծտերս Բե-դրեսպուրկ պիտի երթայ քանի մը զին-ուորական հրամանատարաց հետ և ներ-կայ պիտի գտնուի նոյն կողմերն ըլլա-լիք զինուորական կրթութեանց: Այս ուղեւորութիւնը քաղաքական որ և է նպատակ չկրնար ունենալ, քանի՞որ այ-ժմ Աւստրիոյ և Գերմանիոյ կառավա-րութիւնք բարեկամ են և կայսերաց այ-ցելութիւնք որոշուած են:

— Գաղղիոյ հասարակապետութեան նախագահ Պ. Թիէր գտեր է՝ Փարիզի վերջին յեղափոխութեան ատեն իւր կոր-

ծանեալ տան մէջ կորսուած ծանրա-
գին բաները և զորոց գրեթէ ամենքն
ալ : Միայն 20 հատորներէ բաղկացեալ
մատեան մի , և Նաթոյէն Ա խժամա-
նակին վերաբերեալ բանի մի պաշտո-
նական գրութիւնք դեռ չեն գտնուեր :
— Սպանիոյ ապստամբաց վրայ դնա-
ցող զօրաց ընդհանուր հրամանատար
Սերանո մարաշախտը՝ որ ամբաստանու-
թեան և քննութեան ենթարկուած էր ,
արդարանալով՝ արտաքին գործոց պաշ-
տօնեայ անուանուեր , և երկրին սովո-
րութեան համեմատ պաշտօնական եր-
գումն ալ ըրեր է :

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Խոհարարի և ուրիշ սպասաւորի պէտք
ունեցողը կհրաւիրուի Գումգափու Մու-
սալլա եղբայրասիրաց ընկերութեան
սրճարանը , թիւ 49 :

Արդէն շատերը գնացած և գոհ ե-
ղած են այս ընկերութեան ներկայա-
ցուցած խոհարարներէն կամ սպասա-
ւորներէն :

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱԼ Բ. Յ. ՏԻԻՐԿԵՐԵԱՆ

ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ

1855

Այս թուաբանութիւնը երեւելի և
բազմահմուտ հեղինակներէ քաղուա-
ծոյք մի է , ինչպէս՝ Կիլմէն , Պուրտօն ,
Սիրօտ , Լիօնէ և այլ և այլ հեղինակնե-
րէ : Այս թուաբանութիւնը կը կարծը-
նէր թէ սպառած է , բայց չափաւոր
թուով օրինակներ դեռ եւս կենալը ար-
գոյ դասաւորուաց իմացնել պարտ ան-
ձին համարեցանք :

Կը ծախուի Գալաֆեան եղբարց քով ,
կազմեալի գին 3 դրուշ :

ԽՈԱՂԿԱՔԱՂ ՀԱՏՈՒԱԾՔ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ
ՍԱՐԳՍԻ ԵՆՈՐՀԱԼԻՈՅ ՄԵԿԵՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՄԷՀԷՆՏԻՍԵԱՆ

1861

Գին 40 փարայ .

Լ Ս Ա Ր Ա Ն

ՀՈԳԵՇԱՀ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆՑ

ԵՒ

ԽՐԱՏԱԿԱՆ ԲԱՆԻՅ ԵՒՍ ԵՒ

ՊԵՍ ՊԷՍ ԿԵՆՅԱՂՕԳՈՒՑ ԳԻՏԵԼԵԱՅ

ՏՊԱՒԱԼ Ի ԹԻՌԻՍԻԱ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԽԱԼԻՊԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻՆ

1868

Լսարան անուամբ 16 տետրերէ բաղ-
կացեալ Աստուածաշնչի պատմութիւնք
են , հատին գինը 20 փարայ . դպրատան
տղոց խիստ կարեւոր է :

Նաեւս կը վաճառուին նոյն գրատան
մէջ :

ՏՈՆ ԿՆԳԵԱՆ ԵՒ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐԻՆ ՆԵՐՍԵՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐՈՅ
ԵՐԿԻՆԵ ԵՒ ԵՐԿԵԱՅԻՆ ՄԱՐԿԻՆԵ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԻ
ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԻ

Գին միոյ տետրի 2 դպհեկան .

Այս տետրակները քիչ թուով եկած
ըլլալուն , ընթերցասէր անձինք եթէ
յապաղին գնել՝ գուցէ սպառեալ ըլլան
տետրերը :

Կը վաճառուի Գալաֆեան եղբարց
քով Ի Չադմադճըլար փողոց թիւ 16 :

Հմուտ և պատուաւոր դասատու մի
պատրաստ է մայրաքաղաքիս տուններու
մէջ հայերէն ու տաճկերէն լեզուաց
դասախօսութիւն ընել այցելութեամբ :

Պէտք ունեցողը կհրաւիրուի լրա-
գրոյս տնօրինութեան գրասենեակը :

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՅԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏՈՎԱԼՔ ԳԱՂԱՅԵԱՆ

Կ. Պօլս Բիւրբճի Խան քաղի քարի թիւ 20 :